

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:
Joh. van der Lee, Van Eggenstraat 14, Alphen aan

ds. M. Baan, Zeist; ds. G. Blom, Meerkerk; ds. R.
 Kok, Nijkerk; ds. H. van Leeuwen, Urk; ds. C. Smits,
 Slidrecht-Centrum; ds. D. Slagboom, Dordrecht-Cen-
 trum; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van
 der Lee, Alphen aan den Rijn.
 Meerkkerk, Telefoon 01837-357
 Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
 Nederland:
 de administrateur van „Bewaart het pand” te Alphen
 aan den Rijn.
 Abonnementsprijs f 6,— per jaar.
 Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor
 Canada 3 dollar per jaar.
 Adres: f. 0.30 per m. B. Postb. 10000, Rotterdam.

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk, Telefoon 01837-357
Ds. J. Slagboom, Dordrecht-Cen-
strale recht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Utk.; Ds. C. Smits,
Kok, Nijkerk; Ds. M. Baan, Zeist;
Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R.
nevaard;

aan den Rijn.

Abonnementprijs f 6,- per jaar.
Abonnementprijs voor de Verenigde Staten en voo-

der Lee, Alpen aan den Rijn.

MEDITATIE VAN DE ADMINISTRATIE

ONZE HOOP

Jezus Christus, Die onze hoop is,

I Timothy 1 : 1b

Indien Christus Jezus niet in de wereld geko-

indien Christus Jezus niet in de wereld gekomen was, het ganse leven hier op aarde was niet anders dan één pessimisme.

Immers ons leven staat in het teken van lijden en vergankelijkheid.

Ons leven is als een reis, maar dan een snelle reis. Mozes zegt: wij vliegen daarheen; maar ook het uitnemendste ven dit leven is moeite verdroet. Wat al zorgen en moeiten, teleurstellingen, ziekte en dood. Ja we mogen wel zeggen, dat het leven van de mensheid één ding ook in deze vriendelijk verzocht. Ons geroep is "Bewaar het Land", van

704350 t.n.v. Administratie "Bewaar het Land", van
Beghemstraat 14, Alphen aan de Rijn.

v.d.L.

Doch Christus Jezus is in dit leven gekomen: Heeft de natuur van de mens aangenomen, is er één mee geworden. Van Hem geldt: Hij was een man van smarten en verzocht in krank-

toe heeft Hij Zich van eeuwigheid gegeven: Vader Ik kom om Uw welbehagen te doen. Voor een volk dat met al het hunne in de dood terecht is gekomen, voor wie het geldt: loffe, geen hoop hebbende en zonder God in dit laatste nu missen wij allen van nature. Wij allen toch zijn naar Paulus' woord van nature vreemdelingen van de verbonden der be-

En in deze weg is Hij niet alleen de Borg van zondaren, maar ook een dierbare Toevlucht in al het lijden voor allen, die Hem in waarheid nodig kregen voor tijd en eeuwigheid. Wat al vruchten worden in Hem, als aan de Boom des levens, gevonden voor een alles op beterschap; de kruisdrager hoort op verhoop. Hoop! welk een heerlijk woord. De zieke hoort belast zij; en Ik zal u rust geven! Christus nu is in die dood afgedaald, heeft door Zijn dood en opstanding het leven en dood.

verderprijd hebbend zondaar.
En het is één van deze vruchten, die de apostolus hier noemt, namelijk: Die onze hoop is. Deze hoop is voor een verloren zondaar noodzakelijk. Immers, het leven is wel eens vergeleken bij een zeereis. En zie, waar het bij zulke een reis mede op aankomt: dat het schip een goed anker heeft, maar ook dat er voor dat anker een goede ankergrond is. Anders zal het schip bij nood en stormweer stuk slaan tegen de rotsen.

lichting van of verlossing van zijn zware kruis.

Hopende gaat de jeugd het leven te gemoet. Ja waarlijk, hoop doet leven en leven doet hopen. Want als deze edele bloem in het leven wordt afgesneden, dan zinkt de mens ineen, dan is het afgedaan.

Zonder hoop te zijn is wanhoop. Doch let nu wel, alle hoop is nog niet de hoop waarvan onze tekst spreekt.

En groot verschil tussen hoop en hoop. Een groot verschil wordt in ons hart, zo moet dit ook uitgewerkt worden in ons hart. Dat zalig toevoorzicht! Doch zal het wel zijn, God is, Die ook voor ons bidt.

Christus is in de hemel ter rechterhand van God de Vader: Die ook ter rechterhand van Jezus Christus uit de doden.

zen levende hoop, door de opstanding van onze Heere Jezus Christus, Die door Zijn gro- Daaron: Geloofd zij de God en Vader van de onsterfelijkheid aan het licht gebracht.

Als de stormen woedend slaan
Tegen rotsen op en meer,
Laat mij aan Uw zij dan staan,
Tot de storm voorbij is Heer!

en anker is noodzakelijk, waarom de apostelen dan ook zegt: Welke wij hebben als een roer der ziel, welke ingaat in het binnenste het geseld door iemand die het kruis omvat. De liefde door één die een brandend hart omhoog heft, doch de hoop, iemand die steunt op een anker. Maar ook zo is het, waar geen geloof en geen geloof is de enige hoop.

'Faalt aardse vrienden ooit aan kracht-
ten,
Maar nooft een Vriend als Jezus is.
Deze drie worden ook wel eens de drie levens-
gezellen van een christen genoemd.
Maar dan kunnen we de hoop een dochter van
het geloof noemen. Dit wijst ons op de nauwe
verbinding, die er tusschen deze drie is.
Toen Christen kwam aan de rivier des doods,
was het Hopende die met hem in de rivier
afdaalde, en als dan Christen in de bedding
S. Zijn bergen vlak en zeeën droog.
Voor hen, die het heil des Heeren wachten,
Komt reisgenoten het hoofd omhoog,
Die hoop, moet al ons leed verzachten,
de Heilige Geest, ja:

goed merkbaar was in ons werk. Ook het betalen van het abonnementeliefde vertrapde, met als gevolg dat wij voortdurend slechts 135,- kunnen verdienen als extra ontvangsten. Wij vertoowen dat na de vakantiedit ook de betalingen weer vlot zullen geschieden. Na 1 sept. a.s. zullen wij de abonnees dit nog niet de 3e jaargang girenden, een herhaling daarvan zenden. Aangezien dit veel werk en onnodige kosten met zich brengt, hopen wij dat er wellicht (leest niet één) herinneringen behoeven verzonden te worden. Ook moeten wij helaas berispen, om bij adreswijziging dit zo spoedig mogelijk door te geven. Nog steeds ontvangten wij bladen retour met de mededeling verhuisd; wat vele onangenaamheden met zich brengt. Aller medewerking ook in deze vriedenheid, verzocht. Om grono. is 704350 t.n.v. Administratie "Bewaar het Pand", van Eeghenstraat 14, Alphen aan de Rijn.

goed merkbaar was in ons werk. Ook het betalen van het abonnementeliefde vertrapde, met als gevolg dat wij voortdurend slechts 135,- kunnen verdienen als extra ontvangsten. Wij vertoowen dat na de vakantiedit ook de betalingen weer vlot zullen geschieden. Na 1 sept. a.s. zullen wij de abonnees dit nog niet de 3e jaargang girenden, een herhaling daarvan zenden. Aangezien dit veel werk en onnodige kosten met zich brengt, hopen wij dat er wellicht één) herinneringen behoeven verzonden te worden. Ook moeten wij helaas beriselen, om bij adreswijziging dit zo spoedig mogelijk door te geven. Nog steeds ontvangten wij bladen retour met de mededeling verhuisd; wat vele onangenaamheden met zich brengt. Aller medewerking ook in deze vriedenheid, verzocht. Om grono. is 704350 t.n.v. Administratie "Bewaar het Pand", van Eeghenstraat 14, Alphen aan de Rijn.

deed komen in de greep van reus Wanhoop. Zodat het de pelgrims opnieuw een groot wonder van Gods genade was nu te mogen verkeren op de lieflijke bergen om onderwe-

zen te worden door de herders in de weg der zaligheid. Omdat deze pelgrims met des te meer beslistheid des harten biddende zouden volhardten op de weg naar Sion, hebben de herders hen ook nog laten bekijken in de buitenste duisternis bij het licht van de Schrift. Door niet te volhardten in het geloof met een goed geweten hebben sommigen van het geloof schipbreuk geleden. Door niet recht werkzaam te zijn met een ongerijp geweten in de dingen van Gods koninkrijk, dwalen wij van het rechte spoor en dat voert ons naar de eeuwige duisternis. Dat zijne aanwakkende kleinigheden maar men meent, maar daar zit een geweldige stuwwerkacht in ten verdere.

Wel schreeuwt men dan met geweld tegen een bepaalde zonde, een overtredding van menselijke inzettingen, om daarmee de grootste gruwelstukken te bedekken. Een leugen is naar men meent maar een kleinigheid, terwijl de Schrift het een gruwel noemt, en dat voert ons naar de eeuwige duisternis. Maar de herders hebben er tegen getuigd dat het een mens ten verdere voort.

De Heere ziet naar waarheid in het binnenste. Bij het verlaten van de herders om verder te reizen, waren de pelgrims niet in staat met klaarheid de hemelpoort te aanschouwen. En begrijpelijk, zij waren onder de indruk van het omkomen in de buitenste duisternis, door niet te volhardten op de weg der gehoorzaamheid. Vanuit al die verschrikkingen kan een gelovige zich zo maar niet in eens met zijn gedachten verplaatsen in de heerlijkheid van het hemellevens.

Laat ons in al die gevaren het voorbeeld van Paulus ter harte nemen, anneer hij zegt: „En hierin oefen ik mijzelf, om altijd een ongerijp geweten te hebben bij God en de mensen”.

R. Kok.

het zo profetiek met steeds meer klaarheid te mogen bekijken in de heerlijkste toekomst die hun wacht. Want dat doet het hart steeds meer jagen naar de volmaaktheid. Uw Heere geeft vorming te mogen zijn is toch wel het allerlaapom zeiden de herders: „Zullen wij deze pelgrims ook nog enige merkwaardigheden laten zien?” En nu voerden zij hen eerst naar de top van de heuvel, genaamd Dwaling, die hier deden zij hen een blik slaan in de afgrond, keken in de diepte en ontwaarden de lijken van veel personen, die van boven neergestort, verpletterd en verminkt op de bodem lagen. Op de vraag van de pelgrim: „Wat betekent dit?” werd geantwoord door Kennis: „Hebt gij niet gehoord van degenen die tot deze dwaling zijn gekomen door het oor te lenen aan Hymaneus en Philetus aangaande het geloof in de opstanding van het lichaam?”

„Ja”, was het antwoord. En toen zeiden de herders: „Dezen zijn het die hier verpletterd liggen op de bodem van de afgrond. Zij liggen daar, gelijk gij ziet, onbegrepen; tot een waar-schuwend voorbeeld voor anderen, opdat zij mogen toezien om toch niet te hoog te willen stijgen of zich te dicht aan de rand van de afgrond te wagen”.

Door niet van harte te buigen voor de majesteit van het Woord, gaat men op in een gods-dienstig geredeneer en dat voert het ijdele hart gewoontlijk van kwaad tot erger. Laat ons dan altijd weer denken aan dit woord: „Tot de wet en tot de getuigenis! Zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat zij waarschuwt ons voor veel gevaren.

Was de herders ook zeer bekend dat het klimmen over het hek de reizigers naar Sion

Daarop vervolgden zij hun weg, tot dat zij de lieflijke Bergen bereikten, die het eigendom zijn van de Heer des heuvels, van Wie wij vroeger reeds gesproken hebben. Zij bestegen nu de hoogte om het oog te laten weiden over de tuinen en de boomgaarden, de wijngaarden en de waterfontein. Op de toppen van deze bergen waren de herders, die hun kudde weidden en zich nu vlak bij de heirweg bevonden. Deze lieflijke bergen zijn door Gods volheerlijke openbaring ontstaan in Christus en van grote betekenis voor het geestelijke leven. Het zijn historische bergen, die spreken van des grooten deden zij hen een blik slaan in de afgrond, keken in de diepte en ontwaarden de lijken van veel personen, die van boven neergestort, verpletterd en verminkt op de bodem lagen.

Op de vraag van de pelgrim: „Wat betekent dit?” werd geantwoord door Kennis: „Hebt gij niet gehoord van degenen die tot deze dwaling zijn gekomen door het oor te lenen aan Hymaneus en Philetus aangaande het geloof in de opstanding van het lichaam?”

„Ja”, was het antwoord. En toen zeiden de herders: „Dezen zijn het die hier verpletterd liggen op de bodem van de afgrond. Zij liggen daar, gelijk gij ziet, onbegrepen; tot een waar-schuwend voorbeeld voor anderen, opdat zij mogen toezien om toch niet te hoog te willen stijgen of zich te dicht aan de rand van de afgrond te wagen”.

Door niet van harte te buigen voor de majesteit van het Woord, gaat men op in een gods-dienstig geredeneer en dat voert het ijdele hart gewoontlijk van kwaad tot erger. Laat ons dan altijd weer denken aan dit woord: „Tot de wet en tot de getuigenis! Zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat zij waarschuwt ons voor veel gevaren.

Was de herders ook zeer bekend dat het klimmen over het hek de reizigers naar Sion

Daarop vervolgden zij hun weg, tot dat zij de lieflijke Bergen bereikten, die het eigendom zijn van de Heer des heuvels, van Wie wij vroeger reeds gesproken hebben. Zij bestegen nu de hoogte om het oog te laten weiden over de tuinen en de boomgaarden, de wijngaarden en de waterfontein. Op de toppen van deze bergen waren de herders, die hun kudde weidden en zich nu vlak bij de heirweg bevonden. Deze lieflijke bergen zijn door Gods volheerlijke openbaring ontstaan in Christus en van grote betekenis voor het geestelijke leven. Het zijn historische bergen, die spreken van des grooten deden zij hen een blik slaan in de afgrond, keken in de diepte en ontwaarden de lijken van veel personen, die van boven neergestort, verpletterd en verminkt op de bodem lagen.

Op de vraag van de pelgrim: „Wat betekent dit?” werd geantwoord door Kennis: „Hebt gij niet gehoord van degenen die tot deze dwaling zijn gekomen door het oor te lenen aan Hymaneus en Philetus aangaande het geloof in de opstanding van het lichaam?”

„Ja”, was het antwoord. En toen zeiden de herders: „Dezen zijn het die hier verpletterd liggen op de bodem van de afgrond. Zij liggen daar, gelijk gij ziet, onbegrepen; tot een waar-schuwend voorbeeld voor anderen, opdat zij mogen toezien om toch niet te hoog te willen stijgen of zich te dicht aan de rand van de afgrond te wagen”.

Opdat deze pelgrims met des te meer beslistheid des harten biddende zouden volhardten op de weg naar Sion, hebben de herders hen ook nog laten bekijken in de buitenste duisternis bij het licht van de Schrift. Door niet te volhardten in het geloof met een goed geweten hebben sommigen van het geloof schipbreuk geleden. Door niet recht werkzaam te zijn met een ongerijp geweten in de dingen van Gods koninkrijk, dwalen wij van het rechte spoor en dat voert ons naar de eeuwige duisternis. Dat zijne aanwakkende kleinigheden maar men meent, maar daar zit een geweldige stuwwerkacht in ten verdere.

Wel schreeuwt men dan met geweld tegen een bepaalde zonde, een overtredding van menselijke inzettingen, om daarmee de grootste gruwelstukken te bedekken. Een leugen is naar men meent maar een kleinigheid, terwijl de Schrift het een gruwel noemt, en dat voert ons naar de eeuwige duisternis. Maar de herders hebben er tegen getuigd dat het een mens ten verdere voort.

De Heere ziet naar waarheid in het binnenste. Bij het verlaten van de herders om verder te reizen, waren de pelgrims niet in staat met klaarheid de hemelpoort te aanschouwen. En begrijpelijk, zij waren onder de indruk van het omkomen in de buitenste duisternis, door niet te volhardten op de weg der gehoorzaamheid. Vanuit al die verschrikkingen kan een gelovige zich zo maar niet in eens met zijn gedachten verplaatsen in de heerlijkheid van het hemellevens.

Laat ons in al die gevaren het voorbeeld van Paulus ter harte nemen, anneer hij zegt: „En hierin oefen ik mijzelf, om altijd een ongerijp geweten te hebben bij God en de mensen”.

R. Kok.

Waar staat het stopsteken?

ATTENTIE

Jaren geleden werd deze vraag gesteld door één van onze reeds lang overleden predikanten. Toen reeds werd het dreigend gevaar gezien van het uitwissen van de grenzen tussen kerk en wereld, van de toegeeflijkheid in de z.g.n. middelmatige dingen.

Inmiddels heeft de praktijk weer duidelijk be- wezen, dat de eerste stap altijd het gevaarlijk- ste is. Doet men de eerste stap, dan komt ook de tweede, de derde en waar is dan het stop- teken?

Dat stopsteken zien wij dan niet meer. In razende vaart gaat het langs een hellend vlak, van één in het ander, en menigeen vraagt zich in onze tijd af, waar het heen moet met de kerk, met de jeugd, met de gezag, met de Gods vrede, met het beleven van de waar- heid naar de Schriften.

Is het niet beangstigend als wij lezen over de snelle groei van de bevolking, en de sterke daling van het ledental van de kerk? Moesten er geen zeven kerken gesloten worden in één van de grote steden van ons land? Men spreekt dan wel over ontvolking van de oude stad, maar is gebrek aan belangstelling hier ook geen oorzaak te noemen?

Allelei experimenten voor de jeugd hebben bewezen de jeugd niet bij de kerk te bewaren, maar wel haar van de kerk af te voeren. Als de kerk tolerant wordt voor de wereld, dan komt de wereld in de kerk, en de kerk vervalt in de wereld. Van de kant van de provo-jeugd kwam daarom reeds het voorstel om de leegstaande kerken nu maar te maken tot speelplaatsen voor dans en muziek, te toneel en kunst. Inmiddels werken zelfs predi- kanten daaraan mee.

Zo las ik in „Kerknieuws” over „geïllustreerde” preken. Een zekere ds. F. de Jonge te Creil illustreert op allerlei manieren de preken, die hij in de jeugddienst houdt. Platen van de Beales worden gedraaid, en de film moet de preek ondersteunen.

Van Zijn heerlijkheid. Voor de oprechten is schoonheid en het vergeleegen land dat getuigt genaam de Koning te aanschouwen in Zijn vrouwde. Was deze mannen ten zeerste aan- verzocht, dat zich voor hun bliken ont- mee en genoten geruime tijd van het heerlijk- gen der eeuwigheid, gingen zij met de herders- zaken. Om dieper geleid te worden in de din- over de bergen tot onderwijzing in geestelijke- Zif ontzagen het niet een wandeling te maken. Hij bemerkte dat de pelgrims leergerig waren. Blijikbaar trad Kennis hier op de voorgrond- bergen opleveren”.

en u van het goede te doen genieten, dat deze toeven om samen eens nader kennis te maken naam zijn, indien gij hier enige tijd wilt ver- Ook zeiden de herders: „Het zal ons aangest- het deelachtig worden van Zijn weladden. men tot de omhelzing van Zijn Persoon en daden aan te wijzen en te prijzen, om te ko- Hij wordt niet moe ons Christus en Zijn wel- Heilige Geest ons daarin klaarheid schenken. zo bedekt is. Vanuit de Schrift kan en wil de daling van het ledental van de kerk? Moesten Is het niet beangstigend als wij lezen over de snelle groei van de bevolking, en de sterke daling van het ledental van de kerk? Moesten er geen zeven kerken gesloten worden in één van de grote steden van ons land? Men spreekt dan wel over ontvolking van de oude stad, maar is gebrek aan belangstelling hier ook geen oorzaak te noemen?

Allelei experimenten voor de jeugd hebben bewezen de jeugd niet bij de kerk te bewaren, maar wel haar van de kerk af te voeren. Als de kerk tolerant wordt voor de wereld, dan komt de wereld in de kerk, en de kerk vervalt in de wereld. Van de kant van de provo-jeugd kwam daarom reeds het voorstel om de leegstaande kerken nu maar te maken tot speelplaatsen voor dans en muziek, te toneel en kunst. Inmiddels werken zelfs predi- kanten daaraan mee.

Zo las ik in „Kerknieuws” over „geïllustreerde” preken. Een zekere ds. F. de Jonge te Creil illustreert op allerlei manieren de preken, die hij in de jeugddienst houdt. Platen van de Beales worden gedraaid, en de film moet de preek ondersteunen.

U sprak daar van overtuigingen die velen van Gods volk gehad hebben in hun eertijds, maar hoe zit het dan als Paulus op de weg naar Damascus door de Heere wordt opgehouden en krachtig bekerd, dan lezen wij toch van geen overtuigingen. Zo was eens het wederwoord op een onzer huisbezoeken. Hier sprak een der huisgenooten die het niet erg met ons eens was, toen wij probeerden om voor te stellen wat gekend moet worden voor de eenwigheid. En wanneer iets dergelijks gevraagd wordt, is het toch onze plicht om een eenvoudig antwoord te geven. Dit valt niet altijd gemakkelijk, want het scheen ons toe dat wij met een persoon te doen hadden, die het in een makkelijker

De vraag komt misschien bij deze of gene lezer op: is dat wel zo erg?

Door een kleine „terreinverkenning” wilt ik die vraag graag gaan beantwoorden.

Vóórlop zij opgemerkt, dat hier de beperking betraacht zal worden. Het zou alleen het lezen van deze artikelen moeilijk maken, als hier de meningen en stellingen uitgebreid weergegeven werden. Later zal wel eens een nadere kennismaking kunnen volgen.

Thans zal geen aandacht besteed worden aan wat b.v. vrijzinnige theologen gezegd hebben. Ook dat wordt, voor zover nodig, voort later bewaard. ¹ Gaat in deze eerste twee artikelen erom, dat u ziet waarom het gaat in wat er gaande is op het bredere gereformeerde erf. Op dat erf zijn de vragen rondom schepping en val reeds officieel naar voren gekomen binnen de Gereformeerde Kerken op de synode van Leeuwarden 1920.

Daar werd onder meer van de artikelen 2-7 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis - dus juist de artikelen over het Woord van God - gezegd dat de bespreking van deze artikelen „niet meer staat op de hoogte en niet meer beantwoord aan de behoefte van deze tijd”. Reeds vóór en in de jaren rondom 1920 was er in deze kerken een beweging van jongeren, die onder de indruk was van de ontwikkeling van de wetenschap. Bij deze beweging is zeker mede oorzaak geweest van het benoemen van een commissie die dus onder meer zou komen tot een nadere omschrijving van bovenvermelde artikelen.

Het bleek dus dat de vragen van de wetenschap een beliening waren voor het aangaande vaarden van de taal der belijdenis aangaande het Woord van God.

Nooit is er in wezen van dit voorstel iets gekomen. De hele zaak werd doorkruist door de strijd rondom Dr. J. G. Geelkerken. Deze preekte in zijn gemeente Amsterdam-Zuid op 23 maart 1924 over zondag 3.

Hij maakte in die preek onderscheid tussen de bekendmaking van het historische feit van de zondval en de bijzondere dingen - b.v. de boom der kennis des goeds en des kwaads, deslang en het spreken van de slang - die medegeleed zijn in bewoordingen van degenen, die de slang en haar spreken en de boom des levens naar de klaarlijke bedoeling van het schriftverhaal van Genesis 2 en 3 in eigenlijke of betrekkelijke zin zijn op te vatten en dus zinniglijk waarneembare werkelijkheden waren.”

Onlangs alle bezwaren, die men van onze zijde tegen de ontwikkeling van prediking en praktijk in de Gereformeerde Kerken had, was er erkentenis voor dit besluit. Dr. G. Wisse heeft in een brochure: „Deslang in het Paradijs” omstreeks die tijd zich ook gekeerd tegen de opvatting van Geelkerken.

Rechter kon hij het niet laten te waarschuwen tegen het wel strijden voor Gods Woord zonder de bekering voor eigen hart. We lezen in deze brochure onder meer: „Voor één ding wake men echter. Men mene niet, dat de breuk gezeten wordt bij de dochter Sions, door nu pazzetlijk, nu ² wat nijpt, eens wat ernstiger toon aan te slaan, naar Jeruzalems hart te gaan spreken, enz. Alie gaat op zichzelf kostelijke dingen. Maar ze moeten voortkomen niet uit enig belang of uit enige vrees, dat het anders verkeerd loopt. O neen, daar zou de Heere een walig aan hebben. Maar ³ dient vrucht te wezen van aangegrepen te zijn door de Heere en Zijn Geest”.

De Gereformeerde Kerken zijn niet geblesven bij het besluit van Assen 1926. De synode van Amsterdam 1967 nam een zeer merkwaaardig besluit vol innerlijke tegenstrijdigheden. Eerst spreekt deze synode uit dat zij ten volle de zorg van de synode van Assen 1926 deelt, dat

De waarheid van schepping en val

M. Baan.

en gij hebt Mijn Naam niet verloochend.
en gij hebt Mijn Woord bewaard,
Och. Kerken kunnen zeggen: Gij hebt kiel-
innerlijke kracht, en zal de Heere ook van onze
niet in uiterlijke grootheid, maar dan toch in
dan zal de kerk gebouwd worden, is het dan
der zoeken.
het heil, het waarsachtige zieleheil, voor elkan-
met elkander het goede Voor denzamen, en
genoeg mee, maar laten wij hen begrijpen, en
ingen, velen hebben het er toch al moeilijk
menschen niet overvooelen met al die vreemde
inderlijke eenvoud vreezen. Laten wij deze
menschen. Benvoudige menschen, die de Heere in
Gehukig heeft onze kerk nog veel eenvoudige
kent.
leerdheid, van de bevindelijke waarheid nie
als men het abc van de praktische Godge
zien zien. Wat baat een zaak vol geleerdheid
God de Hellige Geest in het zondarschap te
den kerk, een roeping heeft, om het werk van
Vooral dat de kerk, en vooral onze afgeschel-
besmet is.
die met het vlees van de moderne theologie
de waarheid, en.....om ook de rok te haren,
te leven, om een pilaar en vastheid te zijn van
roeping heeft om dicht bij het Woord van God
Ik dacht, dat vooral de kerk in deze tijd een
zieh dan ook at; wat is waarheid?
helemaal in de war gebracht. Velen vragen
Wortd vooral de jeugd door deze dingen niet
zouden voortgaan?
Waar staat het stopteken als we op deze weg
borgen ligt.
ijkheid, maar om de idee, die in dit alles ver-
Schrijt gaan over een niet historische werke-
Zijn discipelen. En zo zou het dan in heel de
uit de doden, maar slechts in de gedachten van
Jezus zou dan niet werkelijk zijn opgestaan
ische werkelijkheid moet worden verklaard?
rische werkelijkheid, maar als een symbo-
opstanding van Christus niet als een histo-
gen tenslotte niet bij de opvatting, dat ook de
heid verklaard wordt? Kwamen de vrijzinnig-
werkelijkheid tot een symbolische werkelijk-
Waar staat het stopteken als een historische
leven tenopzichte van Gen. 1, 2 en 3.
Van de gedachten, die er ook in onze kringen
Velen in onze kerken zijn geschokt bij het lezen
van de vrijheid van de exegese?
Waar staat het stopteken ook op het gebied
als wern-bijbelvertalen willen zetten.
als we de eerste stap op de weg van de mo-
leen zien we ook hier weer, waar het heen gaat,
noemen van deze spot met de Bijbeltaal, al-
? Lust mij niet om nog meer voorbeelden te
zegd van haar broer Lazarus: „hij stinkt al”.
In Joh. 11 zou Maria tegen Jezus hebben ge-
merd, nog deze nacht eisen ze je leven op”.
vees vrolijk. Maar god zet tegen hem: stom-
liggen voor vele jaren, rust uit, eet, drink en
mezelf zeggen: jongen, je hebt veel kostelijks
een gek”. Luc. 12 : 19-20: „Dan zal ik tegen
Anderen zeiden: dat zijf geen woorden van
idiot! Waaron julten jullie naar hem?
van hen zeiden: Hij is bezeten en praat als een
Nog een voorbeeld uit Joh. 20: 20-21: „Velen
Ze schrokken zich een ongeluk”.
bij hen, en omstraalde hen de iuster van god.
Plotseling stond een afgezant van de heer
vertaling, als we in het keizervervaagde lezen:
die jij mij gegeven hebt”. Vulgair wordt deze
„Heilige vader, bewaar hen door jouw naam,
ook hen naar de wereld uitgezonden”. En:
hebt uitgezonden naar de wereld, zo heb ik
jouw woord is de waarheid, zoals jij me
Zo lezen wij in het Hogepresterlijk gebed:
jij en jouw, alsof dat alles heel gewoon is.
wordt Verder wordt over God gesproken met
genoemd, terwijl Bartholomeüs gewoon Bart
Filippus respectievelijk Peter, Andreas en Filip
van de straat. Zo worden Petrus, Andreas en
een vertaling genoemd worden voor de man
Markus, Matthijs, Lucas en Jan. Dit moet dan
zeft al genoeg: De goede boodschap volgens
vertaling van de vier evangelien. De titel
toen ik las over de uitgave van de nieuwste
Waar staat het stopteken? Ik dacht daaraan,
meenschap van Zijn lieide niet is?

onderdrukt, daaruit gaan werken, om zijn
 oude joods-overgeloof wijf, dat nu zo laag geheel van
 hem verward en gescheiden geweest is, eens weder
 thins te halen, op een heilige wijze, door zijn **Woord** en
 Geest, en naar dan voor een wijf, bij Hem te doen wonen,
 zonder Zich ooit weder van haar te scheiden, of haar
 Tensoete willen we nog iets aanhaken uit een preek over
 Hosea 7 : 8-11. Op blz. 384 staat o.a.: „Daar is een
 geestelijke hovaardij, waarin nu al het volk verzonken
 ligt. Een dodelijke inbedding en opgeblazenheid des
 Christendom bij ons is overgebleven, zo steunen wij toch
 trotselijk op onze eigen gerechtigheid en verheffen ons
 tegen de Heere. Wij zijn de Laodiceesche kerk gelijk gewor-
 den, die daar zelden: ik ben rijk en vervult mij gewor-
 den, en ik heb gescheiden gescheiden, enz. Openb. 3 : 17. Dit
 is onze gruwelijke blintheid, dat wij onszelf nu zodanig
 verheffen, op een deel door godsdiensplichten, waarover
 Geest niet reeds ten eenenmale verlaten en verlopen hadden.
 Weleken verdoemende hoogmoed is dit niet, voor de
 Heere! En toch al het volk van Nederland wandelt daar
 nu in. Deze is de vrucht van de nieuwmoedische godzeel-
 heb en de ziele men nu heeft uitgewonden, waardoor men
 weldra op een pelagische wijze of fatsoen zonder hart-
 grondige boete of vermetelheid over de zonden over de
 vloek en de loom Gods, waaronder wij liggen, en zonder
 enig recht gebruik van de spiegel der welte maken, zeer
 spaas van eigen inbedding.
 De Heere zegene ook deze uitgave. Het boek kost f 15,—.
 Dr. H. F. Kobbegge: *Twaalf twaalfhellen leerredenen*,
 derde en vierde twaalfhellen gehouden in 1846 en 1847. Uit-
 gaven van J. Wever te Franeker.
 Dit is de tweede, ongewijzigde druk van de nieuwe en
 naaiken uitgaven voortzette uitgave (1910-1917). De
 uitgave geschiedt in samenwerking met de Vereniging tot
 uitgave van Gerformeerde Geschiedten. Het gaat nu om
 het tweede deel. Het volgen nog vier delen. Elk deel kost
 f 24,50. Deze prijs lijkt ons niet hoog. In elk geval is het
 voor zo'n belangrijk werk geen te hoge prijs. De preken
 van Kobbegge hebben een eigen inslag, zoals Kobb-
 brugge zelf ook een aparte verschijning was. We hebben
 daarop bij een vroeger beoordeeling al gesproken. Kobb-
 brugge komt sterk naar voren met het werk Gods in de
 zondard. Het is van het begin tot het einde, het is heile
 wijze van voorbeeld laten we hier volgen het lot van een
 preek over Leuchter 36 : 27.
 „Bij ons zij maar de erkerken, dat wij stof, aarde en as
 zijn en dat God God is. Wenden wij ons bij alle gevoel
 van datge, wat wij zijn, tot onze God en trouwe On-
 fermer, houden wij ons, bij alle beven voor zijn **Woord**,
 naar zijn hartelijke onderling, aan de genade van
 Christus, zo zullen wij wel ervaren, hoe zijn zalving ons
 van alle dingen leert, dat wij weten voorzichtelijk te wan-
 delen in het midden van een verkeernd en verdraaid ge-
 wone. Het is een dodelijke inbedding en opgeblazenheid des
 Christendom bij ons is overgebleven, zo steunen wij toch
 trotselijk op onze eigen gerechtigheid en verheffen ons
 tegen de Heere. Wij zijn de Laodiceesche kerk gelijk gewor-
 den, die daar zelden: ik ben rijk en vervult mij gewor-
 den, en ik heb gescheiden gescheiden, enz. Openb. 3 : 17. Dit
 is onze gruwelijke blintheid, dat wij onszelf nu zodanig
 verheffen, op een deel door godsdiensplichten, waarover
 Geest niet reeds ten eenenmale verlaten en verlopen hadden.
 Weleken verdoemende hoogmoed is dit niet, voor de
 Heere! En toch al het volk van Nederland wandelt daar
 nu in. Deze is de vrucht van de nieuwmoedische godzeel-
 heb en de ziele men nu heeft uitgewonden, waardoor men
 weldra op een pelagische wijze of fatsoen zonder hart-
 grondige boete of vermetelheid over de zonden over de
 vloek en de loom Gods, waaronder wij liggen, en zonder
 enig recht gebruik van de spiegel der welte maken, zeer
 spaas van eigen inbedding.
 De Heere zegene ook deze uitgave. Het boek kost f 15,—.
 Dr. H. F. Kobbegge: *Twaalf twaalfhellen leerredenen*,
 derde en vierde twaalfhellen gehouden in 1846 en 1847. Uit-
 gaven van J. Wever te Franeker.
 Dit is de tweede, ongewijzigde druk van de nieuwe en
 naaiken uitgaven voortzette uitgave (1910-1917). De
 uitgave geschiedt in samenwerking met de Vereniging tot
 uitgave van Gerformeerde Geschiedten. Het gaat nu om
 het tweede deel. Het volgen nog vier delen. Elk deel kost
 f 24,50. Deze prijs lijkt ons niet hoog. In elk geval is het
 voor zo'n belangrijk werk geen te hoge prijs. De preken
 van Kobbegge hebben een eigen inslag, zoals Kobb-
 brugge zelf ook een aparte verschijning was. We hebben
 daarop bij een vroeger beoordeeling al gesproken. Kobb-
 brugge komt sterk naar voren met het werk Gods in de
 zondard. Het is van het begin tot het einde, het is heile
 wijze van voorbeeld laten we hier volgen het lot van een
 preek over Leuchter 36 : 27.
 „Bij ons zij maar de erkerken, dat wij stof, aarde en as
 zijn en dat God God is. Wenden wij ons bij alle gevoel
 van datge, wat wij zijn, tot onze God en trouwe On-
 fermer, houden wij ons, bij alle beven voor zijn **Woord**,
 naar zijn hartelijke onderling, aan de genade van
 Christus, zo zullen wij wel ervaren, hoe zijn zalving ons
 van alle dingen leert, dat wij weten voorzichtelijk te wan-
 delen in het midden van een verkeernd en verdraaid ge-
 wone. Het is een dodelijke inbedding en opgeblazenheid des
 Christendom bij ons is overgebleven, zo steunen wij toch
 trotselijk op onze eigen gerechtigheid en verheffen ons
 tegen de Heere. Wij zijn de Laodiceesche kerk gelijk gewor-
 den, die daar zelden: ik ben rijk en vervult mij gewor-
 den, en ik heb gescheiden gescheiden, enz. Openb. 3 : 17. Dit
 is onze gruwelijke blintheid, dat wij onszelf nu zodanig
 verheffen, op een deel door godsdiensplichten, waarover
 Geest niet reeds ten eenenmale verlaten en verlopen hadden.
 Weleken verdoemende hoogmoed is dit niet, voor de
 Heere! En toch al het volk van Nederland wandelt daar
 nu in. Deze is de vrucht van de nieuwmoedische godzeel-
 heb en de ziele men nu heeft uitgewonden, waardoor men
 weldra op een pelagische wijze of fatsoen zonder hart-
 grondige boete of vermetelheid over de zonden over de
 vloek en de loom Gods, waaronder wij liggen, en zonder
 enig recht gebruik van de spiegel der welte maken, zeer
 spaas van eigen inbedding.
 De Heere zegene ook deze uitgave. Het boek kost f 15,—.
 Dr. H. F. Kobbegge: *Twaalf twaalfhellen leerredenen*,
 derde en vierde twaalfhellen gehouden in 1846 en 1847. Uit-
 gaven van J. Wever te Franeker.
 Dit is de tweede, ongewijzigde druk van de nieuwe en
 naaiken uitgaven voortzette uitgave (1910-1917). De
 uitgave geschiedt in samenwerking met de Vereniging tot
 uitgave van Gerformeerde Geschiedten. Het gaat nu om
 het tweede deel. Het volgen nog vier delen. Elk deel kost
 f 24,50. Deze prijs lijkt ons niet hoog. In elk geval is het
 voor zo'n belangrijk werk geen te hoge prijs. De preken
 van Kobbegge hebben een eigen inslag, zoals Kobb-
 brugge zelf ook een aparte verschijning was. We hebben
 daarop bij een vroeger beoordeeling al gesproken. Kobb-
 brugge komt sterk naar voren met het werk Gods in de
 zondard. Het is van het begin tot het einde, het is heile
 wijze van voorbeeld laten we hier volgen het lot van een
 preek over Leuchter 36 : 27.
 „Bij ons zij maar de erkerken, dat wij stof, aarde en as
 zijn en dat God God is. Wenden wij ons bij alle gevoel
 van datge, wat wij zijn, tot onze God en trouwe On-
 fermer, houden wij ons, bij alle beven voor zijn **Woord**,
 naar zijn hartelijke onderling, aan de genade van
 Christus, zo zullen wij wel ervaren, hoe zijn zalving ons
 van alle dingen leert, dat wij weten voorzichtelijk te wan-
 delen in het midden van een verkeernd en verdraaid ge-
 wone. Het is een dodelijke inbedding en opgeblazenheid des
 Christendom bij ons is overgebleven, zo steunen wij toch
 trotselijk op onze eigen gerechtigheid en verheffen ons
 tegen de Heere. Wij zijn de Laodiceesche kerk gelijk gewor-
 den, die daar zelden: ik ben rijk en vervult mij gewor-
 den, en ik heb gescheiden gescheiden, enz. Openb. 3 : 17. Dit
 is onze gruwelijke blintheid, dat wij onszelf nu zodanig
 verheffen, op een deel door godsdiensplichten, waarover
 Geest niet reeds ten eenenmale verlaten en verlopen hadden.
 Weleken verdoemende hoogmoed is dit niet, voor de
 Heere! En toch al het volk van Nederland wandelt daar
 nu in. Deze is de vrucht van de nieuwmoedische godzeel-
 heb en de ziele men nu heeft uitgewonden, waardoor men
 weldra op een pelagische wijze of fatsoen zonder hart-
 grondige boete of vermetelheid over de zonden over de
 vloek en de loom Gods, waaronder wij liggen, en zonder
 enig recht gebruik van de spiegel der welte maken, zeer
 spaas van eigen inbedding.
 De Heere zegene ook deze uitgave. Het boek kost f 15,—.
 Dr. H. F. Kobbegge: *Twaalf twaalfhellen leerredenen*,
 derde en vierde twaalfhellen gehouden in 1846 en 1847. Uit-
 gaven van J. Wever te Franeker.
 Dit is de tweede, ongewijzigde druk van de nieuwe en
 naaiken uitgaven voortzette uitgave (1910-1917). De
 uitgave geschiedt in samenwerking met de Vereniging tot
 uitgave van Gerformeerde Geschiedten. Het gaat nu om
 het tweede deel. Het volgen nog vier delen. Elk deel kost
 f 24,50. Deze prijs lijkt ons niet hoog. In elk geval is het
 voor zo'n belangrijk werk geen te hoge prijs. De preken
 van Kobbegge hebben een eigen inslag, zoals Kobb-
 brugge zelf ook een aparte verschijning was. We hebben
 daarop bij een vroeger beoordeeling al gesproken. Kobb-
 brugge komt sterk naar voren met het werk Gods in de
 zondard. Het is van het begin tot het einde, het is heile
 wijze van voorbeeld laten we hier volgen het lot van een
 preek over Leuchter 36 : 27.
 „Bij ons zij maar de erkerken, dat wij stof, aarde en as
 zijn en dat God God is. Wenden wij ons bij alle gevoel
 van datge, wat wij zijn, tot onze God en trouwe On-
 fermer, houden wij ons, bij alle beven voor zijn **Woord**,
 naar zijn hartelijke onderling, aan de genade van
 Christus, zo zullen wij wel ervaren, hoe zijn zalving ons
 van alle dingen leert, dat wij weten voorzichtelijk te wan-
 delen in het midden van een verkeernd en verdraaid ge-
 wone. Het is een dodelijke inbedding en opgeblazenheid des
 Christendom bij ons is overgebleven, zo steunen wij toch
 trotselijk op onze eigen gerechtigheid en verheffen ons
 tegen de Heere. Wij zijn de Laodiceesche kerk gelijk gewor-
 den, die daar zelden: ik ben rijk en vervult mij gewor-
 den, en ik heb gescheiden gescheiden, enz. Openb. 3 : 17. Dit
 is onze gruwelijke blintheid, dat wij onszelf nu zodanig
 verheffen, op een deel door godsdiensplichten, waarover
 Geest niet reeds ten eenenmale verlaten en verlopen hadden.
 Weleken verdoemende hoogmoed is dit niet, voor de
 Heere! En toch al het volk van Nederland wandelt daar
 nu in. Deze is de vrucht van de nieuwmoedische godzeel-
 heb en de ziele men nu heeft uitgewonden, waardoor men
 weldra op een pelagische wijze of fatsoen zonder hart-
 grondige boete of vermetelheid over de zonden over de
 vloek en de loom Gods, waaronder wij liggen,

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The paper is oriented vertically and appears to be resting on a light-colored surface. There are no markings, text, or drawings on the page.